

Tok-Temür története

2023 december 14. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A puszta elcsendesedett. A szürke ég alatt olyan nagy lett a némaság, hogy a szívem riadt madár dobogását is hallottam.

Hogyne hallottam volna, hiszen mindössze csak ketten jártuk az utunkat a hatalmas és gyönyörű ugaron.

Én és Kotogu.

Idős tanítóm kun szokás szerint, szívére tett jobb kézzel köszöntötte az egyetlen Istent, majd a kezében tartott boza nevezetű italba mártotta bal kezének mutatóujját és először az ösökre emlékezve lötytyintett ki néhány cseppet, majd a születendő gyermekek egészségére, végül a ma élő kunok tiszteletére.

Ahogy felidézem ezt a tisztességben megöregedett és mérhetetlenül bölcs kun embert, a lelke még ma is végtelen öröm járja át. Olyan elemi öserőt még soha senki mellett nem tapasztaltam, mint idős mesterem oldalán. Pediglen nem lehetett magasabb az idős, mint 165 cm és a súlya sem nyomhatott többet 60 kg-nál.

Mégis nagyobb volt ő a szememben mindenki másnál...

Hosszú idő szaladt meg azóta, de Kotogu minden szava a fülemben cseng. Sok iskolát kijártam, sokat tanultam, s magam is keveset tanítottam. Mégis azt kell, hogy mondjam, hogy a legtöbbet - magamat immáron már meg nem szégyellve -, hogy emberségből, tiszteletből és az enyéim történelméből, a mai fogalmaink szerinti egyszerű hat elemet végzett kun mezőrtől tanultam.

A kunok utolsó főbírójától.

Az öreg hűzóra itta meg italát, majd előbb az égre, majd a szemembe nézve kezdte el aznapi, nekem szánt tanítását, amit én tízéves kisfiúként tisztelettel és nagy odafigyeléssel hallgattam.

- Az öregapám idejében az izsáki Kolon-tó mellett élt egy Böngér nevezetű ember, aki az én apámnak mesélte el Tok-temür történetét. Hogy igazat mondott-e, vagy a képzelete szülte a regét, istenuccse meg nem mondhatom, de mostan neked ifjú farkas, szóról-szóra átadom. Átadom, hogy megörizd és majd mikor én már a Hadak útján járok, te add tovább!

Jobbomat a szívemre téve, alázattal hajtottam meg fejemet a mesterem előtt.

- Úgy mondta az én nagyapámnak Böngér, hogy mikor jó Kun László király a mongol Nogaj elleni harcban elesett - nem szakadt magva - az Éduától való gyermeke megmaradott. Miklós, Édua bátyja és annak hét leghűségesebb embere mentette meg a fiúcskát, hogy egyenest a mai Kunszentmiklóstra, majd Havasalföldre vigye, hogy ott az ottani kunokat, székelyeket, vlachokat az uralma alá vegye. Hosszúmezű és Argyasudvarhely lett a székhelye.

Felemelt bal kezemmel jeleztem Kotogunak, hogy szólni kívánok. Ő bólintott és én szelíd szeretettel kérdeztem a bölcsét:

- Testvérem! Miért nem írják Tok-temür nevét a krónikák s miért nem emlegetik a népek Kun László fiát? Bocsásd meg nekem, hogy Böngér szavában kételkedem!

Kotogu elmosolyodott és megsimogatta borzas hajamat.

- Ifiúr! Írják azok, mint a Cantacuzino Évkönyv is, de az oláh, oláhnak vallja Tok-temürt, míg a mongol, mongolnak, de egy sem nevezi meg kunnak. A jót mindenki akarja, az igazat csak a kevés!

Elgondolkozva mesterem szavain, tovább kérdeztem őt:

- Értem szavad, de miért nem tudjuk, hogy mi lett véle, miként folyt tovább a vére?

Az öreg átfogta a vállamat és nagyot sóhajtott.

- Tihamér néven említik és őrs birodalmat épített. Az ő fia lett Basarab, a Fekete Vajda, ki megalapította a Havasalföldi fejedelemséget.

Ahogy tanítóm befejezte mondandóját a pusztán is feléledt. A Bikatorok mellett felszállt egy réticsík, hogy kövesse őt egy tarajos góte. A távolból a tücsökmadár hegedült és az elhagyatott kútgémre egy egerészölyv ült.

Régen volt, talán igaz sem volt, de a csertán kunok egykoron így mesélték a gyermekeiknek, mint nekem Kotogu.

Algis Tengri!

Zetényi-Csukás Ferenc - www.hungaryfirst.hu

Ajánló
